

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

26 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2017, în cauza penală privindu-l pe

*Josu Valentin XXXXX, născut la XX XXXX XXXX,
domiciliat în r-nul XXXXXX, s. XXXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 27.10.2016 - 18.11.2016;

instanța de apel: 06.12.2016 - 24.01.2017;

instanța de recurs: 23.03.2017 -26.04.2017

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursului în cauză în baza actelor din dosar,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18 noiembrie 2016, cauza fiind examinată în procedură simplificată conform art. 364¹ Cod procedură penală, Josu Valentin a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 120 ore.

2. Pentru pronunțarea sentinței în cauză, instanța de fond a stabilit în fapt că la 03 august 2016, ora 17:30 Josu Valentin, aflându-se la volanul autocamionului de model „MERCEDES SPRINTER5”, cu numerele de înmatriculare ZZK 022, efectua manevra cu spatele pe str. Livezilor, 5, în or. Vatra, mun. Chișinău.

În timpul deplasării, Josu Valentin n-a manifestat atenție sporită la trafic, n-a ținut permanent seama de împrejurări, n-a luat în considerație starea de lucruri în traficul rutier ce reflectă gradul de protecție a participanților la el împotriva accidentelor și consecințelor acestora, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, prin ce a încălcat cerințele pct. 41(2) și pct. 41(2) al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat

prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009 (în continuare RCR), care îl obliga „conducătorul care intenționează să se deplaseze cu spatele poate să înceapă manevra numai după ce s-a asigurat că o poate face fără a crea un pericol sau un obstacol pentru ceilalți participanți la trafic”, cerințele pct. 3 RCR, potrivit cărora „participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sunt provocate de circumstanțe iminente”, cerințele pct. 4 RCR, potrivit cărora „orice participant la trafic care respectă prezentul Regulament este în drept să conteze pe faptul că și ceilalți participanți la trafic execută cerințele acestuia”, cerințele pct. 45(1) RCR, potrivit căruia „conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; condițiile rutiere” și cerințele art. 22 alin. (4) din Legea nr. 131 din 07.06.2007 privind siguranța traficului rutier, potrivit căruia „participanții la trafic sunt obligați să manifeste un comportament care să asigure fluiditatea și siguranța traficului, să nu periclitizeze siguranța unor alți participanți la trafic” și prin urmare a comis tamponarea pietonului Diaconu Timofei, care se mișca în spatele mijlocului de transport, în aceeași direcție.

În rezultatul accidentului rutier, lui Diaconu Timofei conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2553/D din 26.09.2016 (f.d. 38-39) i-au fost cauzate leziuni corporale sub forma de traumă toracică închisă manifestată prin fractura coastei a III pe dreapta pe linia scapulară, fractura coastelor 7,8,9 pe stânga, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare medie.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în drept în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative „încălcarea regulilor de securitate a circulației de către o persoană care conducea mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a sănătății”.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei hotărâri prin care lui Josu Valentin să îi fie stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 200 unități convenționale, fără privarea dreptului de a conduce mijloace de transport și încasarea din contul lui Josu Valentin în beneficiul statului cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizei medico-legale nr.2397/D din 15.09.2016, în sumă de 84 lei.

În motivarea apelului declarat, procurorul a indicat că instanța de fond a apreciat corect probele administrate de către organul de urmărire penală și a luat în considerație gravitatea infracțiunii incriminate, stabilind o pedeapsă care ar duce la corectarea și reeducarea inculpatului Josu Valentin.

Totodată, apelantul a menționat că, instanța de fond a aplicat inculpatului Josu Valentin o pedeapsă echitabilă, conform cerințelor art. 75 Cod penal, însă nu a luat în considerație că fiind efectuată expertiza medico-legală a părții vătămate Diaconu Timofei, de către stat au fost suportate cheltuieli judiciare în sumă de 84 lei, suma care urma a fi încasată de la inculpat în beneficiul statului, conform prevederilor art. 227-229 din Codul de procedură penală (*cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală*).

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2017, a fost respins apelul declarat de către procuror, ca fiind nefondat cu menținerea fără modificări a sentinței.

4.1. În motivarea deciziei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a stabilit corect starea de fapt și de drept ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, instanța de fond încadrând just acțiunile inculpatului în baza dispozițiilor art. 264 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative *încălcarea regulilor de securitate a circulației de către o persoană care conducea mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat clin imprudență o vătămare medie a sănătății*.

Prin justificarea probelor cercetate, instanța de apel a constatat ca dovedită cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, mai mult inculpatul Josu Valentin a declarat că recunoaște vina în cele incriminate și nu solicită administrarea de probe noi.

Necâtând la faptul că inculpatul Josu Valentin a recunoscut pe deplin vina în cele incriminate, culpa acestuia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, este dovedită și prin următoarele probe, administrate în cadrul urmăririi penale, acceptate de inculpat și cercetate de către instanța de fond, și anume prin: *declarațiile părții vătămate Diaconu Timofei (f.d. 50), raportul de expertiză medico-legală nr. 2553/D din 26.09.2016 (f.d. 38-39), procesul-verbal de cercetare la fața locului din 04.08.2016 (f.d. 9-12), procesul-verbal de cercetare la fața locului din 04.08.2016 (f.d. 13-14)*.

Instanța de apel a menționat că, potrivit textului apelului înaintat, procurorul a invocat ca temei de casare faptul că, instanța de fond urma să încaseze cheltuielile de judecată pentru efectuarea expertizei medico-legale nr.2397/D din 15.09.2016, în sumă de 84 lei în beneficiul statului și aplicarea pedepsei sub formă de amendă, și nu în formă de muncă neremunerată în folosul comunității. Procurorul este de acord cu

starea de fapt stabilită de către instanța de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, sentința nefiind contestată în această parte.

Astfel, instanța de apel a menționat că, nici procurorul, nici inculpatul și nici un alt careva participant la proces nu au atacat sentința în partea încadrării juridice a acțiunilor inculpatului, motiv pentru care instanța de apel nu purcede la judecarea fondului cauzei în această parte, și se va expune doar în privința neîncasării de către prima instanță a cheltuielilor de judecată solicitate de către procuror și schimbarea măsurii de pedeapsă solicitate de procuror.

Instanța de apel a indicat că pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum, și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Așadar, instanța de apel a conchis că, prima instanță a ținut cont că sancțiunea de la art. 264 alin. (1) Cod penal (*în redacția până la modificările operate prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 207 din 29.07.2016, în vigoare din 07.11.2016*), prevedea o pedeapsă cu amendă în mărime de până la 300 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani.

În acest sens, instanța de apel a stabilit că în cadrul examinării cauzei penale în prima instanță, procurorul a solicitat să i se aplice lui Josu Valentin pedeapsa în baza art. 264 alin. (1) Cod penal (*în redacția de până la 07.11.2017*) sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 120 ore (*f.d. 120*). De asemenea inculpatul Josu Valentin și avocatul acestuia în prima instanță au solicitat aplicarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, indicând că nu are posibilitate de a achita amenda penală (*f.d. 113, 120*).

Mai mult, instanța de apel a menționat că, instanța de fond corect a fixat pedeapsa inculpatului prin prisma art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, lui Josu Valentin i-a fost stabilită pedeapsa în baza art. 264 alin. (1) Cod penal (*în redacția de până la 07.11.2017*) sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 120 ore.

Totodată, instanța de apel a precizat că, prima instanță la stabilirea și individualizarea categoriei pedepsei a ținut cont de prevederile art. 7, 75, 76-78 Cod penal, art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, de gradul prejudiciabil al infracțiunii

săvârșite, de fapta comisă, a luat în considerație personalitatea inculpatului, care este fără antecedente penale, că a comis o infracțiune mai puțin gravă, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, este căsătorit.

Determinând măsura de pedeapsă aplicată inculpatului Josu Valentin, instanța de fond în mod întemeiat și just a statuat că inculpatul și-a exprimat acordul la executarea unei pedepse sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, cât și de faptul că în privința acestuia nu există nici un impediment prevăzut de art. 67 alin. (4) Cod penal, privind aplicarea pedepsei menționate, or, inculpatul nu se încadrează în categoria persoanelor cu dezabilități severe și accentuate, militarilor prin contract, persoanelor care au atins vârsta de pensionare.

Mai mult, instanța de apel a menționat că, procurorul la fel a solicitat aplicarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în ședința de judecată a instanței de fond.

Astfel, instanța de apel a specificat că procurorul în apelul înaintat a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 84 lei, pentru efectuarea expertizei medico-legale din contul inculpatului, în tot cuprinsul cererii de apel făcând trimitere doar la temeiurile care condiționează necesitatea încasării acestor cheltuieli din contul lui Josu Valentin în beneficiul statului, iar în solicitările sale a indicat și schimbarea măsurii de pedeapsă din muncă neremunerată în folosul comunității - în amendă penală.

Instanța de apel în acest sens a stabilit că, procurorul nu a motivat în baza căror temeiuri solicită schimbarea măsurii de pedeapsă, care sunt raționamentele ce determină această modificare, astfel încât în această parte apelul înaintat de către procurorul împotriva sentinței este neîntemeiat și nemotivat.

Cât privește argumentul procurorului privind încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în mărime de 84 lei, instanța de apel a conchis că acesta nu și-a găsit confirmarea la judecarea apelului declarat, lipsind temeiuri de implicare a instanței de apel în sensul casării hotărârii contestate, deoarece aceste cheltuieli nu au fost făcute în legătură cu tratamentul părții vătămate, or aceste cheltuieli constituie prețul pentru efectuarea expertizei medico-legale în privința părții vătămate, Diaconu Timofei, pentru constatarea gradului leziunilor corporale cauzate în rezultatul accidentului rutier, fapt confirmat prin raportul de expertiză medico-legală nr. 2553/D din 26.09.2016 (*f.d.* 38-39) și nu se includ în categoria cheltuielilor judiciare prevăzute de art. 228 alin. (1) Cod de procedură penală, acestea nu urmează a fi suportate de condamnat.

Astfel, instanța de apel a menționat faptul că cheltuielile judiciare solicitate de către procuror în sumă de 84 lei care au fost necesare pentru efectuarea expertizei medico-legală părții vătămate și sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului, iar normele procedurale nu prevăd achitarea din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare care constituie cheltuieli de expertiză.

Prin urmare, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea procurorului, plățile necesare pentru efectuarea expertizei în mod obligatoriu, pentru constatarea: gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale, vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat prin prisma prevederilor art. 158 Cod de procedură penală.

La caz, expertiza medico-legală nr. 2253/D (*f.d.* 38-39) a fost ordonată de către organul de urmărire penală în vederea constatării gradului vătămărilor corporale depistate la partea vătămată, Diaconu Timofei în urma săvârșirii infracțiunii de către Josu Valentin (*f.d.* 34), constituind o măsură procesuală ce ține de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

În această ordine de idei, instanța de apel a concluzionat că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului.

Astfel, instanța de apel a conchis că în cauză există o concordanță deplină între probele administrate și soluția instanței de fond care a încadrat juridic corect acțiunile lui Josu Valentin, a stabilit o pedeapsă corectă și echitabilă, în mod întemeiat a respins solicitarea procurorului de a încasa din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizei medico-legală părții vătămate, astfel nefiind identificată de instanța de apel prezența vreunei erori judiciare, care ar servi drept temei de casare a sentinței atacate.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei în aceeași instanță într-un alt complet de judecată.

Recurentul indică că, instanța de apel eronat a menținut sentința, deoarece a ignorat solicitarea acestuia de a dispune încasarea de la inculpat în bugetul statului a cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizei medico-legală nr. 2253/D în

vederea constatării gradului vătămarilor corporale depistate părții vătămate, Diaconu Timofei.

Mai mult, procurorul menționează că statul nu este obligat să suporte cheltuielile de acest gen ci le achită la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și a nu tergiversa procesul penal.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal dispune inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, este vădit neîntemeiat.

Recurentul invocă drept temeiuri pentru recurs art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului când hotărârea instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Analizând aceste temeiuri în raport cu motivele invocate în recurs, Colegiul penal constată că, nici unul din ele nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat.

Conform prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârilor atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Ținând seama de aceste prevederi, Colegiul penal constată că, hotărârile instanțelor de fond sunt legale și întemeiate, iar instanța de apel menținând soluția primei instanțe, la examinarea apelului a respectat întocmai prevederile art. 414 alin. (2) și (6) Cod de procedură penală.

Autorul recursului consideră că, instanța de apel eronat a menținut sentința, ignorând solicitarea acuzării de a dispune încasarea de la inculpat în bugetul statului

a cheltuielilor judiciare suportate pentru efectuarea expertizei medico-legale nr. 2253/D, deoarece statul nu este obligat să suporte aceste cheltuieli.

Prin urmare, Colegiul penal respinge ca fiind neîntemeiat acest argument, deoarece instanța de apel și-a motivat soluția în această parte, care a fost expusă pe larg la pct. 4.1. din prezenta decizie, soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune.

Potrivit prevederilor art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art. 228 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal indică că, cheltuielile privind efectuarea expertizei medico-legale în privința părții vătămate Diaconu Timofei, pentru constatarea gradului leziunilor corporale cauzate în rezultatul accidentului rutier, solicitate de către organul de urmărire penală, nu se includ în categoria cheltuielilor judiciare care urmează a fi achitate de către condamnat.

Mai mult, Colegiul penal a indicat că, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea procurorului, plățile necesare pentru efectuarea expertizei în mod obligatoriu, pentru constatarea: gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale, vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat prin prisma prevederilor art. 158 Cod de procedură penală.

Astfel, suma de 84 lei solicitată de către procuror ca să fie încasată de la inculpat în folosul statului, constituie cheltuieli care au fost suportate pentru efectuarea expertizei medico-legale nr. 2553/D din 26.09.2016 (*f.d.* 38-39).

Potrivit prevederilor art. 143 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale. Dispoziție alin. (2) al aceleiași norme stipulează că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Colegiul penal reiterează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fără a se examina temeinicia lor.

Ca urmare, Colegiul conchide că, temeiurile indicate de recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezentei erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor adoptate pe caz și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea atacată cuprinde motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că în acțiunile inculpatului au fost întrunite elementele infracțiunilor imputate, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2017, în cauza penală în privința lui *Josu Valentin XXXXXXXX* ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la *17 mai 2017*.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan